

PATVIRTINTA:
Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos
prie Aplinkos ministerijos direktoriaus
2013 m. d. įsakymu Nr.

ŽEMAITIJOS NACIONALINIO PARKO DIREKCIJOS 2012 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Nr.	Veiklos sritys	Mato vnt.	
		3	4
Monitoringas ir taikomieji tyrimai (įskaitant priskirtas teritorijas)			
1.	Gyvosios gamtos monitoringas (pagal VAMP)	2 vnt./3 spec.	0,67
		7757 ha/3 spec.	2585,67
2.	Kraštovaizdžio monitoringas (pagal VAMP)	30 stebimų teritorijų ir objektų/4 spec.	7,5
3.	Kiti tyrimai, stebėjimai, vykdomi pagal kitas programas	27 temos/10 spec.	2,7
Teritorijų ir strateginio planavimo, statinių projektų ir kitų dokumentų rengimas ir nagrinėjimas			
4.	Dalis teritorijų ir strateginio dokumentų, statinių projektų ir kitų dokumentų, kurie buvo parengti ir/arba išnagrinėti laikantis nustatytų terminų	934 dok./934 laiku išnagrinėti dok.	100 %
5.	Išnagrinėtų teritorijų ir strateginio planavimo dokumentų skaičius	36 vnt./8 spec.	4,5
6.	Išduotų/neišduotų sąlygų ir suderintų/nesuderintų projektų skaičius	141 vnt./2 spec.	70,5
Teritorijų ir objektų tvarkymas, priežiūra bei pritaikymas lankymui (įskaitant priskirtas teritorijas)			
7.	Sutvarkytų teritorijų/objektų skaičius	4 vnt./3 spec.	1,33
	Iš jų pritaikytų lankymui skaičius	3 vnt.	
	Sutvarkytų teritorijų/objektų plotas ir ilgis	27,8 ha/3 spec. 0 km/spec. sk.	9,27
	Iš jų pritaikytų lankymui plotas ir ilgis	27,8 ha	
8.	Prižiūrėtų teritorijų/objektų skaičius	83 vnt./11 spec.	7,55
	Iš jų pritaikytų lankymui skaičius	58 vnt.	

	Prižiūrėtų teritorijų/objektų plotas ir ilgis	81,25 ha/11 spec. 21,9 km/8 spec.	7,39 2,74
	Iš jų pritaikytų lankymui plotas ir ilgis	47,18 ha 21,9 km	
Prevenција ir teritorijų kontrolė			
9.	Išvykimų (teritorijų/objektų apžiūrų, reidų, planinių ir neplaninių patikrinimų) skaičius	192 vnt.	
Švietimas ir viešinimas			
10.	Direkcijos veiklų, ST, jos vertybių ir visos ST sistemos viešinimas (po lentelę pateikti 3 geriausius pavyzdžius)	225 vnt.	
11.	Renginiai visuomenei (po lentelę pateikti 3 geriausius pavyzdžius)	80 vnt./8104 dalyviai	
12.	Aptarnauti lankytojai lankytojų centre (-uose)	5972 vnt.	
13.	Lankytojų, dalyvavusių edukacinėse programose/ekskursijose, skaičius	36052 vnt.	
Bendradarbiavimas			
14.	ST direkcijos bendradarbiavimas su institucijomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, kt. įgyvendinant bendras veiklas	150 partnerių/156 veiklos	
15.	Tarptautinių programų/projektų, kuriuose ST direkcija dalyvauja savarankiškai ar su partneriais, skaičius ir lėšos (po lentelę pateikti 3 geriausius pavyzdžius)	9 vnt./1428620 Lt	
Ištekių pritraukimas ir valdymas			
16.	Gautos biudžeto lėšos Biologinės įvairovės apsaugos, kraštovaizdžio tvarkymo ir išsaugojimo programos vykdymui	876400 Lt/31 darbuotojas	28270,97 Lt
17.	Darbų apimtys ST, atliktos ST direkcijos partnerių jėgomis	845376 Lt	
18.	Kitų gautų lėšų dalis, lyginant su visomis ST direkcijos lėšomis	100,2 %	
19.	Veiklos apimtys, atliktos ne ST direkcijos darbuotojų jėgomis (savanorių, darbo biržos siųstų žmonių)	2696 val./4	674
20.	Mokymų, kuriuose dalyvavo ST direkcijos darbuotojai, skaičius	49 vnt./19 darbuotojų	2,58

10. Geriausi ST viešinimo pavyzdžiai:

10.1. "Oskaro" įteikimas

2012 m. gruodžio 12 d. Valstybinis turizmo departamentas organizavo iškilmingą apdovanojimų ceremoniją „Lietuvos turizmo XX-metis“, kurią tiesiogiai transliavo BTV. Vėtrungės – pirmieji Lietuvos turizmo „Oskarai“, linkint palankaus vėjo ir geros kloties, buvo įteiktos dvylikai išskirtiniausių ir sėkmingiausių dviejų dešimtmečių Lietuvos turizmo projektų bei turizmo verslo pasiekimų. Nominacijoje „Už gamtinio paveldo tradicijų kūrimą“ nugalėjo Žemaitijos nacionalinis parkas. Laimėtoją išrinko ekspertų komisija, kurią sudarė atstovai iš Valstybinio turizmo departamento, Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie AM, UNESCO nacionalinio komiteto, Lietuvos turizmo asociacijos, Lietuvos turizmo centrų asociacijos, Kultūros ministerijos ir Aplinkos

ministerijos. Apdovanojimą Žemaitijos nacionalinio parko direktoriui G. Norvaišui įteikė dainininkė V. Povilionienė.

10.2. Senovinis Platelių luotas Jūros šventėje

2012 m. rugpjūčio 3 d. per Jūros šventę Platelių senovinio luoto kopija dalyvavo Pilies uoste prie Grandinių tilto surengtoje *Tarptautinėje istorinių laivų ekspozicijoje po atviru dangumi „Dangės flotilė“ ir senovinių laivų parade* Danės upe nuo Biržos tilto iki Šiaurinio rago. Renginių organizavo Lietuvos jūrų muziejus, VšĮ „Klaipėdos publika“.

Platelių ežere tarp Šventorkalnio pusiasalio ir Pilies salos, netoli senojo tilto liekanų, 7-13 metrų gylyje archeologai rado trys luotus. Du iš jų, gerai išlikę, ištraukti ir konservuoti. Vienas saugomas Lietuvos jūrų muziejuje. Luotai datuojami XV-XVI a. Luotai yra nuo 4,5 iki 5,0 m ilgio, nuo 0,55 iki 0,70 cm pločio, jų bortų aukštis iki 0,4 m. Šalia luotų rastas irklas (ilgis 1,2 m, mentės ilgis – apie 0,3 m, jos plotis – iki 0,17 cm, koto storis 3-4 cm.). Luotai turi dekoratyvinių elementų. Kiekviename yra po dvi pertvaras, galinėje dalyje – rankena.

2006 m. padarytos dviejų senųjų Platelių luotų kopijos. Kopijas skaptavo medžio meistrai Antanas Vaškys, Vytautas Jaugėla, Vytautas Blistrubis, Česlovas Talačka ir archeologas iš Klaipėdos universiteto dr. Klaidas Perminas.

Su viena luoto kopija Antanas Vaškys ir Vytautas Jaugėla dalyvavo Klaipėdos jūros šventėje.

10.3. Šaltojo karo muziejaus viešinimas

Šaltojo karo muziejaus viešinimo kampanija prasidėjo dar prieš muziejaus atidarymą. Pateikta informacija parko tinklalpyje www.zemaitijosnp.lt, parengti straipsniai, duoti interviu Lietuvos radijo ir Lietuvos televizijos laidose. Po įspūdingos Šaltojo karo muziejaus atidarymo šventės, informacijos sklaida tęsiasi iki šiol apie muziejų, o kartu ir Žemaitijos nacionalinį parką: straipsniai spaudoje, renginių serija „Šilta šalta“, atvirų durų dienos.

11. Geriausi renginiai visuomenei:

11.1. Šaltojo karo muziejaus atidarymas

2012 m. balandžio 27 d. Šaltojo karo muziejaus Žemaitijos nacionaliniame parke atidarymas (renginys „Šaltojo karo muziejus arba kur link veda žmogaus beprotystė“). Jame dalyvavo 140 žmonių. Atidarymo metu muziejaus lankytojai galėjo stebėti taikos pergalę prieš žmogaus beprotystę bei paskutinį kartą pamatyti sovietų relikvijas, amžiams nugulsiančias muziejaus ekspozicijose. Atvykstantys svečiai buvo sustabdyti prie kontrolės posto, paprašyti pateikti leidimą įvažiuoti į paskutinę uždara karinę teritoriją. Patekę į ją, lankytojai buvo raginami tapti taikos sergėtojais – pasitikrinti sveikatą medicinos punkte, išmokti atiduoti pagarbą taikai, nusifotografuoti prie sovietų relikvijų bei užsiregistruoti taikos karių žurnale. Renginio kulminacija tapo „raketų“ paleidimas! Į dangų kilo žmogaus beprotystę simbolizuojanti fejerverko raketa. Taikos įsigalėjimą buvusioje raketinėje bazėje paskelbė antroji raketa, paskandinusi žiūrovus spalvingoje žiedlapių jūroje. Renginio dalyviai buvo kviečiami apžiūrėti Šaltojo karo muziejų bei pasivaišinti kareiviška koše.

11.2. Pūguotos Užgavėnės Plateliuose

Per Užgavėnės, vasario 21 dieną, peržengiame slenkstį tarp nueinančios žiemos ir ateinančio pavasario. Tik kad žiema pasiduoti nenori. Žmonės sakydavo, koks Užgavėnių dieną oras, toks bus oras ir vasarą. Išsigandę prasto oro į Užgavėnių Ubagų balių (dar vadinamą „Žydų vesele“) Plateliuose susirinko pulkelis ištvermingų ir išradingų persirengėlių: savo aprėdais puikavosi žydai, visus pagydyti stengėsi daktarai, nors giltinė greta sukinėjosi, spalvingus sijonus demonstravo čigonės, ožys ragus „raitė“, velniai iš Zobielių ir Dovainių kaimų su visu bravoru atvyko, Lašinis su Kanapiniu kovėsi iki „paskutinio kraujo lašo“. Kanapinis nugalėjo, Morė dūmais buvo paleista, pavasaris turėtų ateiti...

Seniau Užgavėnės buvo ne vieną dieną. Tradicija iki šių dienų Plateliuose išsilaikė: pirmadienį vaikštinėja mažieji žydukai, o antradienį - jau didieji. Pirmadienį po pietų eina „Ubagais“. Tai nedidelės grupelės po dvi, tris ar keturias moteris ir pusmerges, anksčiau moterys „žydais“ neidavo. Dabar moterys eina antradienį kartu su pagrindine persirengėlių kompanija. Pagrindiniai Užgavėnių personažai: senieji – gervė, ožys, meška, velnias; vėlesni: žydai, vengrai daktarai, giltinė, čigonai, vestuvinkinai, kareiviai (caro, sovietiniai ar kitokie), priklausė nuo laikmečio).

11.3. Žemės diena

Tai tradicinis kasmetinis renginys, kuris organizuojamas kartu su Platelių gimnazijos bendruomene. Dalyvauja ir Telšių miškų urėdijos atstovai. Šio renginio metu organizuojamas inkilėlių gaminimas namuose, pagamintų inkilėlių paroda. Po tinkamiausių paukščiams gyventi inkilėlių, dekoratyviausių bei labiausiai darbo ir medžiagų reikalaujančių inkilėlių atrankos, ŽNP direkcijos padėkos raštais, saldžiais prizais apdovanojami visi inkilėlius pagaminę moksleiviai. Po to dalis moksleivių savo inkilėlius už simbolinę kainą parduoda „aukcione“ vietos gyventojams. Kasmet vyksta tradicinė teatralizuota Žemės dienos eiseną nuo gimnazijos per Platelių miestelį. Iškeliamos žemės vėliavos prie gimnazijos, seniūnijos, ŽNP direkcijos. Moksleivių dėka Žemaitijos nacionalinio parko aplinka kasmet papuošiama vis kitokiais iš antrinių žaliavų pagamintais simboliais: popieriniais paukščiais, inkilėliais, saulutėmis ar panašiai. Žemės dienos renginių metu Gamtos skyriaus darbuotojai gimnazijoje, darželyje skaito įvairias paskaitas, rodo gamtinius filmus, atsako į klausimus, dalyvauja viktorinų organizavime, medelių sodinime. Kitomis dienomis keliami moksleivių inkilai, remontuojami, valomi anksčiau iškelti inkilai, organizuojamos aplinkos tvarkymo talkos.

15. Geriausi projektų pavyzdžiai:

15.1. Platelių dvaro sodybos amatų centras

2012 m. gruodžio 10 dieną atidarytas tradicinių amatų centras Platelių dvaro sodybos rūsyje, surengtas seminaras „Tradicioniai amatai - patirtys ir galimybės“. Plungės rajono savivaldybės administracija ir Žemaitijos nacionalinio parko direkcija pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 metų programos priemonės „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ veiklos srities „Tradicionių amatų centrų kūrimas ir (arba) plėtra“ įgyvendino projektą „Tradicionių amatų centro kūrimas Platelių dvaro sodyboje“. Projekto tikslai: kultūros paveldo objekto - Platelių dvaro sodybos rūsio (24799) rekonstrukcija, pritaikant amatų centrui; tradicinių amatų (medžio drožybos, kryždirbystės, pynimo, audimo) veiklos organizavimas, demonstravimas ir mokymas. Gautas finansavimas riboja pilnai įrengti amatų centrą, pirmame etape atlikti ne visi statybos darbai: įrengtos patalpos tradicinių amatų mokymams. Sekančiame etape Platelių dvaro rūsio rekonstrukcijos darbai bus baigti. Projekto metu buvo įsigyta reikiama įranga: varstotai, kaltų rinkiniai, skliutai, vedegos ir kiti įrankiai medžio drožybos mokymams, audimo staklės; mestuvai, vytuvai, kalvaratas – audimo užsiėmimams, ylos pynimui, tradiciniai žemaitiški baldai (spinta, skrynja, kėdės), kita.

Gausaus tradicinės kultūros palikimo pristatymas ir propagavimas rekonstruotame Platelių dvaro sodybos rūsyje amatų centre turėtų tapti kultūros išsaugojimo ir perdavimo židiniu šiame Žemaitijos regione, tenkinančiu tradicinių amatų amatininkų interesus, besirūpinančiu tradicinių produktų gamyba ir plėtra, teikiančiu tradicinių amatų mokymo (drožybos, kryždirbystės, audimo, pynimo) tradicinių paslaugų (tradicinių renginių), konsultavimo ir kitas paslaugas.

Projekto "Tradicionių amatų centro įkūrimas Platelių dvaro sodyboje" bendra vertė 896449,14 Lt. 2012 m. gauta lėšų - 700397,65 Lt.

15.2. Projektas „Parks and Benefits“

Užbaigtas INTERREG Baltijos jūros programos tarptautinis projektas „Parks and Benefits“ - Generating socio-economic effects by a sustainable management of protected areas for the benefit of their regions“, kuriame direkcija dalyvavo kaip partneris. Bendras direkcijos biudžetas projekte 640024,82 Lt. 2012 m. kompensuotos išlaidos – 250615,80 Lt bei atlikta veiklų už 93104 Lt (atnaujinta Šeirės gamtos tako įranga).

15.3. „Lifescape“ - Europos kraštovaizdžio konvencijos įgyvendinimas Pietų Baltijos regione

Tęsiamas Pietų Baltijos bendradarbiavimo per sieną programos 2007-2013 m. finansuojamas tarptautinis projektas „Lifescape - implementing European Landscape Convention in the South Baltic region („Lifescape“ - Europos kraštovaizdžio konvencijos įgyvendinimas Pietų Baltijos regione), kuriame ŽNPD dalyvauja kaip partneris. Bendras ŽNPD biudžetas projekte 559177,51 Lt. 2012 m.

gauta finansavimo 49715 Lt, o įgyvendinta veiklų už 214710 Lt (organizuoti susitikimai su visuomene, tarptautinis projektų partnerių susitikimas, kiti renginiai, išleistas leidinys, dalyvauta tarptautinėse konferencijose, įsigyta programinė įranga ir kraštovaizdžio modeliavimo programa, biuro įranga ir reikmenys ir kt.).

Žemaitijos nacionalinio parko

Kraštotvarkos ir informacijos
skyriaus vedėja
l. e. direktoriaus pareigas

Daiva Abrutė

(saugomos teritorijos pavadinimas)

(v. pavardė)

(data, parašas)